

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE. KLASA 4

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. **Kształcenie literackie i kulturowe**

I.1 Czytanie utworów literackich – liryka

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- rozpoznaje czytany utwór jako wiersz,
- wygłasza z pamięci wskazany wiersz,
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór,
- krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór,
- wie, kto to jest osoba mówiąca w wierszu,
- wyjaśnia pojęcie *podmiot liryczny*,
- wie, kto to jest bohater wiersza,
- wyjaśnia pojęcie *adresat utworu*,
- odróżnia podmiot liryczny od adresata wiersza,
- wskazuje wers i strofę (zwrotkę),
- odróżnia wers od strofy (zwrotki),
- wyjaśnia, czym jest wers i refren,
- wymienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: epitet, porównanie, powtórzenie, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, zdrobnienie,
- wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa,
- zna pojęcie hymnu,
- odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego,
- nazywa elementy budowy utworu: tytuł.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wymienia cechy poezji,
- czyta wiersz głośno i wyraźnie,
- wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe,
- wypowiada się na temat przeczytanego utworu,
- podejmuje próbę uzasadnienia wrażeń, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór,
- wskazuje wartości ważne dla poety w omawianych utworach,
- określa nastrój wiersza,
- tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, który będzie interpretacją omawianego utworu,
- podaje wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata,
- opowiada o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu,
- przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu,
- wskazuje adresata utworu,
- wskazuje bohatera utworu,
- znajduje wers, w którym jest zawarty zwrot do adresata,
- rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, powtórzenia, uosobienia i zdrobnienia w omawianych tekstach,
- wskazuje rymy w wierszu,
- rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź,
- rozpoznaje utwór liryczny jako hymn,
  - dzieli wers na sylaby.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem,
- czyta wiersz, akcentując ważne słowa,
- wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją,
- określa temat wiersza,

- opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu,
- wyodrębnia obrazy poetyckie,
- nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór,
- przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, dramę,
- wskazuje cechy podmiotu lirycznego,
- określa cechy bohatera wiersza,
- porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach,
- rozpoznaje w wierszu epitety, porównania, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia i zdrobnienia,
- rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź,
- dzieli wersy na sylaby,
- wymienia cechy hymnu.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wyjaśnia, na czym polega język poezji,
- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację,
- wygłasza wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując interpretacji głosowej,
- opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach,
- opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat,
- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi,
- opisuje adresata utworu,
- wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór,
- wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu,
- wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście,
- uzasadnia własne rozumienie utworu,

- rozpoznaje funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień,
- wyjaśnia, na czym polega rytm utworu,
- odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,
- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź,
- wskazuje cechy hymnu w danym utworze.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym w formie interaktywnej,
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu,
- tworzy własne przykłady epitetów, porównań, uosobień, zdrobnień, wyrazów dźwiękonaśladowczych,
- wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień,
- wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się,
- wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń,
- określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź i odwołuje się do elementów utworu,
- charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza,
- charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza,
- porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza,
- rozpoznaje hymn wśród innych gatunków literackich.

I.1 Czytanie utworów literackich – epika

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- odpowiada na proste pytania dotyczące fragmentu tekstu,
- odróżnia utwór epicki od wiersza,

- wymienia elementy świata przedstawionego, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia,
- rozpoznaje fikcję literacką,
- wskazuje elementy realistyczne w omawianych utworach,
- wymienia wybrane gatunki literackie, takie jak: baśń, legenda,
- nazywa elementy budowy utworu: tytuł,
- wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu,
- rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim,
- rozpoznaje bohatera,
- wymienia bohaterów utworu,
- zna pojęcie narratora,
- zna pojęcie narracji,
- rozpoznaje wątek główny w utworze,
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,
- rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście,
- opowiada o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- odpowiada na pytania dotyczące fragment tekstu,
- wymienia cechy utworu epickiego,
- krótko opisuje elementy świata przedstawionego,
- odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych,
- wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach,
- wymienia cechy gatunkowe baśni i legendy,
- wyszukuje w tekście określone informacje,
- rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł,

- ustala kolejność wydarzeń w utworze,
- podaje wyrazy wskazujące narratora,
- rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze,
- przedstawia bohatera utworu,
- wymienia niektóre cechy bohaterów,
- rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację,
- rozpoznaje wątki poboczne,
- wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze,
- wypowiada się na temat przeczytanego utworu,
- wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach,
- rozpoznaje informacje ważne w utworze,
- tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl teatralny, który będzie jego własną interpretacją utworu.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- odpowiada na proste pytania dotyczące znajomości całego tekstu,
- czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych,
- rozpoznaje czytany utwór jako epikę oraz baśń i legendę,
- opowiada o elementach świata przedstawionego,
- odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach,
- opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły,
- wskazuje dialog w utworze,
- określa rodzaj narratora w omawianym utworze,
- nazywa rodzaj bohatera (bohater pierwszoplanowy, drugoplanowy, epizodyczny),
- wymienia większość cech bohaterów,
- określa rodzaj narracji (narracja pierwszoosobowa),
- omawia wątek główny utworu,

- określa doświadczenia bohaterów literackich,
- prezentuje własne rozumienie utworu,
- ocenia bohaterów literackich oraz zdarzenia,
- rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze,
- rozpoznaje fakty i opinie,
- wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury,
- odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, drama, spektakl teatralny.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

- odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego i epizodycznego,
- dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji,
- określa tematykę utworu,
- omawia wątek poboczny,
- porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi,
- odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,
- porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych,
- porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami.

Ocena celująca:

Uczeń

- porównuje narratorów w różnych utworach literackich,
- charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych,
- porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski,
- określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.

I.2. Odbiór tekstów kultury – komiks

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- odpowiada na proste pytania dotyczące treści fragmentu komiksu,
- zna pojęcie komiksu,
- odróżnia utwór pisany prozą od komiksu,
- rozpoznaje komiks,
- krótko opowiada, o czym jest komiks,
- wymienia elementy świata przedstawionego w komiksie, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia,
- podaje wybrane wydarzenia omawianego komiksu.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- odpowiada na pytania dotyczące treści całego komiksu,
- opisuje elementy świata przedstawionego w komiksie,
- rozróżnia i wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w komiksie,
- wymienia charakterystyczne cechy komiksu,
- wyszukuje w komiksie określone informacje,
- ustala kolejność wydarzeń w utworze,
- rozpoznaje rodzaje bohaterów w komiksie,
- przedstawia bohatera komiksu,
- wymienia niektóre cechy bohaterów,
- wypowiada się na temat przeczytanego komiksu,
- wskazuje wartości ważne dla bohaterów komiksu,
- rozpoznaje ważne informacje w komiksie,
- tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl teatralny, który będzie jego interpretacją omawianego komiksu.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- czyta komiks wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, wyrazów dźwiękonaśladowczych i wykrzykników,
- rozpoznaje czytany utwór jako komiks,
- opowiada o elementach świata przedstawionego w komiksie,
- odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w komiksie,
- prezentuje w dowolnej formie treść komiksu, w tym w formie interaktywnej,
- opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły komiksu,
- wskazuje w komiksie wypowiedzi bohaterów,
- nazywa rodzaj bohatera: bohater pierwszoplanowy i drugoplanowy,
- wymienia większość cech bohaterów,
- ocenia bohaterów literackich i zdarzenia,
- rozpoznaje informacje mniej ważne w komiksie,
- odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. w postaci rysunku, dramy, spektaklu teatralnego

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- analizuje elementy świata przedstawionego w komiksie i wyciąga wnioski z analizy,
- wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w komiksie,
- uzasadnia, dlaczego utwór jest komiksem,
- rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe w komiksie,
- rozpoznaje rodzaj bohatera w komiksie,
- określa relacje łączące bohaterów komiksu,
- uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do komiksu,
- odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego w komiksie,
- określa tematykę komiksu,
- porównuje doświadczenia bohaterów komiksu z własnymi,
- odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,
- charakteryzuje komiks jako tekst kultury,

- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie,
- odczytuje uczucia przedstawione na rysunkach.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- udowadnia, że czytany utwór jest komiksem, podając odpowiednie przykłady z tekstu,
- prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w komiksie,
- charakteryzuje bohatera w omawianym komiksie, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych,
- określa problematykę komiksu i prezentuje ją w twórczy sposób,
- wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury,
- tworzy według własnego pomysłu komiks z poznanymi bohaterami.

I.2. Odbiór tekstów kultury – obraz

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- określa tematykę obrazu,
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim dzieło sztuki,
- wymienia elementy obecne na obrazie.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- prezentuje elementy przedstawione na obrazie,
- wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie,
- odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie,

- nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu,
- określa uczucia, jakie wywołuje obraz,
- przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki,
- wskazuje cechy tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu,
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie,
- opisuje umieszczone na obrazie elementy,
- przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki poprzez podanie tematów rozmów postaci przedstawionych na obrazie,
- rozumie właściwości tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź,
- przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu,
- omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch,
- dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie.

II. Kształcenie językowe

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- wie, co to jest alfabet,
- zna pojęcie litery i głoski,
- rozpoznaje samogłoski i spółgłoski,
- rozpoznaje sylabę,

– wie, że samogłoska *i* może pełnić w wyrazie różne funkcje.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna alfabet,
- wie, co to jest litera,
- wie, co to jest głoska,
- odróżnia litery od głosek,
- odróżnia samogłoski od spółgłosek,
- dzieli wyraz na sylaby,
- wie, co to jest samogłoska,
- rozróżnia funkcję samogłoski *i*.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- porządkuje proste wyrazy według alfabetu,
- dzieli wyrazy na litery,
- wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- określa funkcję samogłoski *i*.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- poprawnie przenosi wyrazy,
- porządkuje trudniejsze wyrazy według alfabetu,
- dzieli wyrazy na głoski,
- rozpoznaje funkcję samogłoski *i* w wyrazie.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i wyrazów w słownikach,
- dzieli wyraz na głoski, zwracając uwagę na różne funkcje samogłoski *i*.

II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- wymienia części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek, spójnik, zaimek,
- podaje pytania odmiennych części mowy,
- rozpoznaje osobowe formy czasownika,
- wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: czasy, osoby, liczby, rodzaje,
- odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika,
- rozpoznaje osobę i liczbę czasownika,
- rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika,
- wie, że rzeczownik odmienia się przez przypadki.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- rozpoznaje w zdaniu części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek,
- rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: bezokoliczniki,
- nazywa przypadki i ich pytania,
- rozpoznaje czas i tryb czasownika,
- wskazuje wyrażenie przyimkowe,
- wie, że przyimek jest nieodmienną częścią mowy,
- wie, że przyimek łączy się z rzeczownikiem.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych,
- rozpoznaje formy przypadków wyrazów,
- rozpoznaje rodzaj czasownika,
- stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, przymiotnika,
- odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby,
- odmienia czasownik przez czasy, osoby, liczby, rodzaje,
- podaje przykłady wyrażen przyimkowych.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- określa rolę czasownika w wypowiedzi,
- określa przypadek rzeczownika w zdaniu,
- stosuje poprawne formy liczebnika,
- rozpoznaje poszczególne części mowy wśród innych,
- stosuje w praktyce zasady pisowni przyimków prostych i złożonych oraz wyrażen przyimkowych,
- rozpoznaje spójniki.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- określa funkcję części mowy w tekście,
- bezbłędnie zapisuje przyimki proste i złożone oraz wyrażenia przyimkowe,
- poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika,
- odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- wskazuje przykłady czasownika w formie osobowej,

- rozpoznaje główne części zdania,
- podaje pytania głównych części zdania,
- rozpoznaje zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte,
- zna pojęcie *zdanie złożone*,
- wie, że występuje zdanie oznajmujące, pytające i rozkazujące.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania,
- rozpoznaje czasowniki w formie osobowej,
- wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia,
- dostrzega związki między wyrazami w zdaniu,
- odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego,
- odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego,
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- stosuje czasowniki w formie osobowej do tworzenia zdania,
- wskazuje podmiot i orzeczenie w zdaniu,
- rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte,
- wyodrębnia zdania składowe w zdaniu złożonym,
- tworzy zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące, rozumie ich funkcje i je stosuje.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- tworzy zdanie i równoważnik zdania,
- przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie,

- rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką – orzeczenie,
- rozpoznaje grupę podmiotu i grupę orzeczenia,
- sporządza wykres zdania pojedynczego,
- stosuje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte w różnych formach wypowiedzi,
- wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od złożonego,
- określa relacje między zdaniami składowymi,
- rozumie funkcje zdań ze względu na cel wypowiedzi.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie i równoważnik zdania oraz czasowniki w formie osobowej,
- poprawnie tworzy związki wyrazowe w zdaniach,
- poprawnie tworzy różne rodzaje zdań,
- poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone,
- przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

II.2. Zróżnicowanie języka

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- zna pojęcie *frazeologizm*,
- zna frazeologizmy omawiane na lekcji,
- wie, co to jest synonim i antonim,
- zna słownik synonimów.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wie, co to związek frazeologiczny,
- rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach,
- rozpoznaje synonimy i antonimy,

– wie, jak korzystać ze słownika synonimów.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny,
- wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym,
- podaje przykłady związków frazeologicznych,
- podaje przykłady synonimów i antonimów,
- omawia zasady korzystania ze słownika synonimów.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych,
- redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi,
- wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy,
- tworzy synonimy i antonimy,
- korzysta w praktyce ze słownika synonimów.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne,
- używa synonimów i antonimów w celowy sposób.

II.4. Ortografia i interpunkcja

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- poprawnie zapisuje wyrazy często używane,
- rozpoczyna wypowiedzenie wielką literą,
- rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik,
- stosuje kropkę na końcu zdania.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż,
- poprawnie zapisuje wyrazy, których pisownię wcześniej ćwiczy,
- wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy,
- stosuje cudzysłów w tytułach,
- używa wykrzyknika,
- wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- zna zasady pisowni wyrazów z h, ch, dużą i małą literą, przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej,
- stosuje zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, h, ch oraz przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej,
- oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym,
- stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad ortograficznych,
- poprawnie zapisuje wyrazy zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi,
- poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym,
- poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach,
- poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym,
- zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym,
- stosuje cudzysłów w celu oznaczenia czyichś słów,
- używa dwukropka przed wyliczeniem,
- określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną,
- stosuje dwukropek i myślnik w dialogu,
- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego,
- redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.

III. Tworzenie wypowiedzi - NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST

Ocena dopuszczająca:

Uczeń

- rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi,
- wie, że są różne sposoby notowania,
- wie, na czym polega dialog,
- dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu,
- wie, co zawiera opis postaci, miejsca, krajobrazu,
- podejmuje próbę tworzenia opisu postaci, miejsca,
- zna pojęcie akapitu,
- zna pojęcie argumentu,
- wie, co to jest plan wydarzeń,
- wie, czym się różni plan ramowy od planu szczegółowego,
- wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia,
- podejmuje próbę napisania życzeń,
- wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie,
- rozpoznaje elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia,
- zna list jako formę wypowiedzi,
- wie, kim są nadawca i adresat,
- zna zwroty do adresata.

Ocena dostateczna:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna cechy notatki,
- zna różne rodzaje notowania,
- rozpoznaje dialog,
- zna zasady zapisywania dialogu,
- gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca,
- tworzy plan opisu postaci, miejsca, krajobrazu,
- wie, co to jest akapit,
- wie, co to jest argument,
- wie, jak jest zbudowany argument,
- wie, jak tworzyć plan wydarzeń,
- odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego,
- wie, czym się cechują życzenia,
- rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi,
- zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia,
- zna elementy listu,
- odróżnia nadawcę i adresata,
- zna zasady pisowni w zwrotach do adresata,
- pisze list prywatny,
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, dialog.

Ocena dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- omawia cechy notatki,
- rozróżnia rodzaje notatki,
- zapisuje dialog,

- tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu na podstawie planu,
- wyjaśnia, co to jest akapit,
- podaje przykłady argumentu,
- wyjaśnia, jak tworzyć plan wydarzeń,
- tworzy plan ramowy,
- rozpoznaje życzenia spośród innych form wypowiedzi,
- wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu,
- omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia,
- wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi,
- podaje przykłady nadawcy i adresata,
- omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata,
- pisze rozwinięty list prywatny,
- selekcjonuje informacje,
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- tworzy różne rodzaje notatki,
- tworzy dialog,
- porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca, krajobrazu,
- tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu,
- stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity,
- stosuje w swoich wypowiedziach argumenty,
- omawia budowę argumentu,
- tworzy plan szczegółowy,
- układa życzenia,
- tworzy zaproszenie i ogłoszenie,
- pisze wypowiedź w formie listu o właściwej kompozycji i układzie graficznym,

- stosuje akapity,
- zachowuje zasady etykiety językowej, tworząc współczesne formy komunikatów,
- stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi.

Ocena celująca:

Uczeń

spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną,
- stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu,
- samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci, miejsca, krajobrazu, o właściwej kompozycji i układzie graficznym,
- podejmuje próbę uzasadniania argumentu,
- tworzy plan w jednolitej formie: zdań lub równoważników zdań,
- tworzy życzenia i zaproszenie w formie oficjalnej i nieoficjalnej,
- rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.